

Obsah

0.0	Úvodem	19
1.0	MLUVENÁ FORMA JAZYKA A JEJÍ POPIS	21
1.1	Dvě formy jazyka: jazyk mluvený a psaný	21
1.11	Linearita jazyka	21
1.12	Anizotropie (nesourodost) jazykových jednotek	22
1.13	Hierarchičnost jazykového systému	23
1.14	Informace o mluvčím	25
1.2	Problematika popisu zvukové formy jazyka	25
1.21	Specifické rysy popisu	25
1.22	Základní otázka	26
1.23	Aspekty popisu	27
1.24	Mezioborová návaznost	28
1.3	Systémová segmentace jako základ popisu zvukové formy jazyka	29
1.31	Specifičnost fonetického popisu vzhledem k přírodovědným oborům	29
1.32	Základní jednotka popisu: elementární zvukový segment	30
1.33	Suprasegmentální vrstva systémové segmentace	32
1.4	Zvuková podoba jazyka a její grafický zápis	34
1.41	Typy písma	34
1.42	Varianty pravopisu v hláskovém písmu	35
1.43	Fonetická transkripce	36
1.431	Použití transkripce	36
1.432	Druhy transkripčních soustav	36
1.44	Fonetická transkripce češtiny	37
1.45	Jiné druhy přepisu segmentálních jednotek	39
2.0	PRODUKCE ŘEČI	45
2.1	Rámcová představa o vzniku řeči v mluvidlech	45
2.11	Ústrojí dechové	45
2.12	Ústrojí hlasové	45
2.13	Ústrojí artikulační (hláskovací)	46
2.2	Respirační (dechové) ústrojí a jeho činnost při řeči	47
2.21	Popis	47
2.22	Princip dýchání	47
2.23	Dva typy dýchání	48
2.24	Vitální kapacita	48
2.25	Poměr vdechu a výdechu	49
2.26	Spotřeba dechu při řeči	50
2.27	Jiné zdroje vzduchového proudu při řeči	50
2.271	Inspirační vzduchový proud	50
2.272	Pharyngální vzduchový proud	50
2.273	Tzv. clics	51
2.3	Ústrojí fonační (hlasové) a jeho činnost při řeči	51

2.31	Popis	51
2.32	Pohyblivost hrtanu	53
2.33	Fyziologická funkce hrtanu	53
2.34	Tvoření hlasu (fonace)	53
2.35	Činnost hlasivek při řeči	54
2.351	Využití obou základních variant	54
2.352	Hlasové začátky	55
2.353	Tvoření hlásky [h]	56
2.354	Šepot	57
2.36	Vlastnosti hlasu	57
2.361	Základní tón a hlas	57
2.362	Zvukové kvality hlasu v závislosti na fonačním ústrojí	57
2.363	Vývoj hlasového rozsahu člověka	58
2.364	Rejstříky	59
2.37	Hygiena a poruchy hlasu	59
2.371	Základy hlasové hygieny	59
2.372	Poruchy hlasu	59
2.373	Možnosti náhradního hlasu	60
2.38	Metody k pozorování hrtanu	60
2.4	Ústrojí artikulační a jeho činnost při řeči	61
2.41	Nadhrtanové dutiny	61
2.411	Dutina ústní a hrdelní	61
2.412	Dutina nosní	62
2.42	Artikulační orgány a jejich části	62
2.421	Rty	62
2.422	Zuby	63
2.423	Dásňový výstupek	63
2.424	Tvrdé patro	63
2.425	Měkké patro	63
2.426	Čípek	64
2.427	Zadní stěna hrdelní dutiny	64
2.428	Spodní čelist	64
2.429	Jazyk	65
2.43	Popis činnosti artikulačního ústrojí	66
2.431	Východisko popisu	66
2.432	Metody	66
2.5	Základní typy artikulace a jejich klasifikace	67
2.51	Základ klasifikace: artikulace vokalická a konsonantická	68
2.52	Vokalická artikulace	68
2.521	Posun jazyka při artikulaci	68
2.522	Příklady klasifikace vokálů podle základních pohybů jazyka	70
2.523	Postavení rtů	71
2.53	Další modifikace samohláskové artikulace	71

2.531	Nosovost	72
2.532	Délka samohlásek	72
2.533	Diftongy	72
2.534	Napjatost	73
2.54	Konsonantická artikulace	73
2.541	Tvoření závěrové	74
2.542	Tvoření úžinové	74
2.543	Tvoření polozávěrové	74
2.55	Specifické varianty základních typů	74
2.551	Nazální explozivy	75
2.552	Vibranty	75
2.553	Bokové frikativy	76
2.554	Approximanty (glidy)	76
2.56	Další modifikace při artikulaci souhlásek	76
2.561	Napjatost	76
2.562	Aspirace	77
2.563	Délka souhlásek	77
2.564	Sekundární artikulace	77
2.6	Komplex artikulačních pohybů při řeči	77
2.61	Základní klasifikační hlediska	78
2.62	Koordinace artikulačních pohybů v průběhu řeči	78
3.0	ZVUK ŘEČI A JEHO PERCEPCE	80
3.1	Vnímání řeči	80
3.11	Povaha problematiky	80
3.12	Tzv. centra řeči a proces percepce	80
3.13	Poznámka k výkladu	81
3.2	Zvuk a jeho vlastnosti	81
3.21	Zvuk	81
3.22	Druhy zvuků	82
3.23	Vlastnosti jednoduchého tónu	82
3.231	Délka vlny a výška zvuku	83
3.232	Síla zvuku	83
3.24	Složené zvuky tónového charakteru	85
3.241	Některé vlastnosti skládání tónových zvuků	85
3.242	Harmonická řada	86
3.243	Stojaté vlny	86
3.244	Rezonance	87
3.245	Interference zvukových vln	87
3.25	Složené zvuky šumové	88
3.26	Spektrum zvuku	88
3.27	Zjišťování spektra zvuku	88
3.3	Sluchové ústrojí	90
3.31	Vnější ucho	91

3.32	Střední ucho	91
3.321	Stavba	91
3.322	Činnost	92
3.33	Vnitřní ucho	92
3.331	Stavba	92
3.332	Činnost	94
3.333	Vlastnosti nervového přenosu podnětu	94
3.4	Vlastnosti sluchu, sluchové pole	95
3.41	Výška zvuku	95
3.411	Limitní hodnoty	95
3.412	Výška a kmitočet	96
3.42	Hlasitost zvuku	96
3.421	Prahové hodnoty	97
3.422	Hladiny stejné hlasitosti, fón	97
3.423	Příklady zvuků různé hlasitosti	98
3.424	Empirická stupnice hlasitosti, son	98
3.43	Další vlastnosti sluchu	99
3.431	Závislost výšky tónu na intenzitě	99
3.432	Minimální postřehnutelná změna kvality zvuku	99
3.433	Vliv trvání zvuku	100
3.5	Vznik akustického signálu řeči v mluvidlech	100
3.51	Zdroje zvuku	100
3.52	Modifikace v mluvidlech	101
3.6	Akustická charakteristika zvuku řeči	101
3.61	Samohlásky	101
3.611	Formanty samohlásek	102
3.612	Rozdíly mezi samohláskami	103
3.613	Relevance jednotlivých částí formantového spektra	106
3.614	Části spektra relevantní z hlediska výstavby samohlásek	106
3.615	Proporce F1 a F2 v systému samohlásek	107
3.616	Formanty a dutiny	109
3.62	Sonorní souhlásky	109
3.63	Šumové (nesonorní) souhlásky	110
3.631	Souvislost spektra v čase	111
3.632	Frekvenční rozsah šumu	111
3.633	Tranzienty a lokus	111
3.634	Účast základního tónu	113
3.64	Suprasegmentální zvukové jevy	113
3.7	Akustická stavba řeči a posluchač	114
3.71	Sluchové hodnocení zvuku řeči	114
3.711	Technické možnosti usnadňující poslech	114
3.712	Percepční testy	115
3.713	Srozumitelnost řeči	115

3.72	Zjišťování relevantních složek spektra	115
3.721	Modifikace signálu přirozené řeči	115
3.722	Syntéza řeči	116
3.723	Automatické rozpoznávání řeči	116
4.0	SYSTÉMOVÝ POPIS ZVUKOVÉ FORMY JAZYKA: SEGMENTÁLNÍ ROVINA	117
4.1	Teoretické jednotky na bázi elementárního zvukového segmentu	117
4.11	Hláška	118
4.12	Foném	118
4.13	Morfoném	119
4.14	Vztahy segmentálních jednotek navzájem	120
4.141	Vztah mezi zvukovou matérií a systémovou segmentací	120
4.142	Odlíšnosti a shody v přístupu	120
4.143	Terminologická konfrontace	121
4.2	Fonologický popis segmentálních jednotek	122
4.21	Vztahy jednotek v textu	122
4.22	Některé další pojmy fonologického popisu segmentů	123
4.221	Podrobnější klasifikace segmentů, alofon	123
4.222	Terminologická konfrontace	125
4.3	Inventář fonémů jazyka	126
4.31	Variabilita v pojetí fonému	126
4.32	Kritéria pro stanovení inventáře fonémů	126
4.321	Pravidla Trubeckého	126
4.322	Komutační testy	128
4.323	Hraniční signály	128
4.4	Popis vztahů v systému fonémů	129
4.41	Popis na základě fonologických protikladů	130
4.411	Klasifikace protikladů podle druhu kontrastu mezi fonémy	130
4.412	Komentář z hlediska dnešního užívání pojmů	131
4.413	Klasifikace protikladů na základě systému	132
4.414	Neutralizace protikladů	132
4.415	Popis systému	133
4.42	Popis na základě distinktivních rysů	134
4.421	Principy popisu	134
4.422	Výběr distinktivních rysů	135
4.423	Příklad	136
4.43	Generativní fonologie	138
4.431	Generativní gramatika	138
4.432	Fonologický komponent	138
4.433	Příklad	139
4.5	Změny zvukových segmentů v řeči	143
4.51	Hlediska pro klasifikaci těchto změn	143
4.52	Typy hláskových změn	144

5.0	SYSTÉMOVÝ POPIS ZVUKOVÉ FORMY JAZYKA: SUPRASEGMENTÁLNÍ ROVINA	148
5.1	Suprasegmentální zvukové jevy jako předmět popisu	148
5.11	Povaha problematiky	148
5.12	Přístup k problematice	149
5.13	Suprasegmentální vlastnosti jako součást fonologického popisu	150
5.131	J.R.Firth a prozodická analýza	150
5.132	N.S.Trubecký a prozodické protiklady	150
5.133	Prozodické vlastnosti v popisu distinktivních rysů	150
5.134	K.L.Pike a intonační analýza	151
5.14	Východiska popisu: segmentace, prominence, hierarchie	151
5.2	Slabika	152
5.21	Podstata slabiky	152
5.211	Fonetické vlastnosti	152
5.212	Fonologický popis a slabika	153
5.22	Popis segmentální stavby slabiky	153
5.23	Některé typy slabičných struktur	153
5.231	Otevřená a zavřená slabika	153
5.232	Tzv. pobočná slabika	154
5.24	Některé zvláštní typy slabiky z hlediska jejího trvání	154
5.241	Slabika a mora	155
5.242	Tzv. stød	155
5.243	Tzv. Silbenschnitt	155
5.244	Kompenzace trvání hlásek ve slabice	156
5.25	Přízvučné a nepřízvučné slabiky	156
5.3	Využití suprasegmentálních zvukových vlastností na strukturní úrovni slova	156
5.31	Slovní přízvuk	156
5.311	Pojem	156
5.312	“Přízvuk” a “akcent”	157
5.313	Diskuse	157
5.314	Přízvuk slovní pevný a volný	157
5.32	Přízvukový takt	158
5.321	Pojem	158
5.322	Diskuse	158
5.323	Dva typy elementárního rytmu řeči	158
5.33	Tzv. tóny	159
5.331	Tónové jazyky	159
5.332	Jazyky s melodickým přízvukem	159
5.4	Využití suprasegmentálních zvukových vlastností na strukturní úrovni věty	160
5.41	Větná intonace	160
5.411	Pojem	160

5.412	Intonace a melodie; poznámka k terminologii	161
5.42	Intonační kadence jako stavební prvek popisu intonace	161
5.421	Kadence jako zvukově popisné schéma	162
5.422	Kadence jako schéma zvukově funkční	162
5.423	Terminologická poznámka	162
5.43	Promluvový úsek	162
5.431	Pojem	162
5.432	Promluvový úsek a stavba jazyka	163
5.433	Diskuse	163
5.44	Výpověď jako zvuková jednotka	164
5.441	Výpověď a promluvový úsek	164
5.442	Výpověď a intonační kadence	164
5.45	Větný přízvuk	164
5.451	Pojem	164
5.452	Povaha problematiky	165
5.453	Variabilita popisu	165
5.454	Větný přízvuk a výstavba výpovědi	167
5.455	Větný přízvuk a pojmy aktuálního členění	168
5.5	Využití suprasegmentálních zvukových vlastností na strukturní úrovni textu	168
5.51	Výstavba vyšších celků	169
5.52	Vyjadřování postojů mluvčího	169
6.0	POPIS ČEŠTINY: SAMOHLÁSKY	170
6.1	Základní charakteristika standardní podoby jazyka	170
6.2	Artikulace českých samohlásek	170
6.21	Horizontální posun jazyka	170
6.22	Vertikální posun jazyka	170
6.23	Rozdíl v otevřenosti	170
6.24	Postavení rtů	171
6.25	Klasifikace českých samohlásek	171
6.26	Nosovost	172
6.27	Napjatost	172
6.28	Dvojhlásky	172
6.281	Česká dvojhláska ou	172
6.282	Dvojhlásky v přejatých slovech	172
6.3	Akustické vlastnosti českých samohlásek	172
6.31	Hodnoty formantů F1 a F2	172
6.32	Poměr prvního a druhého formantu	177
6.33	Percepční hodnocení formantového složení samohlásek v češtině	177
6.34	Trvání českých samohlásek	178
6.341	Průměrné hodnoty	178
6.342	Percepční hodnocení funkčního rozdílu	179
6.4	Artikulační a akustická charakteristika hlásek jednotlivě	180

6.41	Samohlásky [i], [i:]	181
6.42	Samohlásky [e], [e:]	182
6.43	Samohlásky [a], [a:]	183
6.44	Samohlásky [o], [o:]	184
6.45	Samohlásky [u], [u:]	185
6.46	Dvojhláska [ou]	186
6.5	Odchylky od standardní podoby jazyka	187
6.51	Odchylky vlivem nářečí	187
6.52	Odchylky vlivem nedbalého výslovnostního stylu	187
6.53	Hlásky z nestandardních vrstev jazyka	188
6.531	Hlásky [y]	188
6.532	Hlásky [ɐ]	189
6.6	Obecné poznámky k fonologickému popisu	190
6.61	Hledisko segmentace	190
6.62	Korespondence úrovní popisu	190
6.63	Diferenciace fonémů	190
6.64	Výběr distinktivních rysů	190
6.65	Princip binárnosti	190
6.66	Oddělení vokálního a konsonantického subsystému	190
6.7	Inventář vokálních fonémů	191
6.71	Funkční platnost	191
6.711	Jednoduché samohlásky	191
6.712	Diftongy	192
6.72	Funkční zatížení samohláskových fonémů	192
6.73	Distribuce vokálních fonémů	193
6.731	Kombinační možnosti vokálních typů	193
6.732	Kombinační možnosti samohlásek jednotlivě	194
6.74	Problematika a diskuse	196
6.741	Foném /ó/	196
6.742	Foném /é/	196
6.743	Foném /ou/	196
6.744	Dlouhé samohlásky jako gemináty	198
6.8	Systémové opozice kvality	199
6.81	Problematika	199
6.82	Možnosti na základě vlastností hlásek	200
6.821	Kontrast [i]-[u], [e]-[o]	200
6.822	Kontrast [i]-[e], [u]-[o]	200
6.823	Vlastnosti [a]	201
6.83	Varianty řešení vokálního systému	201
6.831	Systémy budované na základě artikulačních vlastností samohlásek	201
6.832	Systémy budované na základě akustických vlastností samohlásek	202
6.833	Diskuse	203
6.834	Zatížení protikladů samohláskové barvy ve stavbě znakových jednotek	204

6.84	Systém samohláskových fonémů v celku	205
6.841	Další protiklady	205
6.842	Distinktivní rysy	205
6.843	Systém českých samohláskových fonémů	206
6.844	Prostorové zobrazení	207
7.0	POPIS ČEŠTINY: SOUHLÁSKY	208
7.1	Charakteristika standardní podoby jazyka	208
7.2	Artiklace souhlásek	208
7.21	Základní klasifikace	208
7.22	Místo artiklace	209
7.221	Přehled	209
7.222	Schématický průřez mluvidel	210
7.23	Způsob artiklace	210
7.231	Zařazení hlásky [v]	211
7.232	Zařazení hlásky [j]	211
7.233	Artikulační rozdíly uvnitř skupiny kmitavých hlásek	212
7.24	Postavení měkkého patra	212
7.25	Činnost hlasivek	212
7.251	Rozdíl párových a jedinečných souhlásek	213
7.252	Párové hlásky v řeči	213
7.253	Hlásky [ɣ]	213
7.254	Dvojice hlásek [ř]-[ṛ̌]	213
7.255	Hlásky [ʒ]	213
7.256	Hlásky [ʒ̣]	213
7.26	Retní štěrbinová	214
7.261	Vztah k sousední samohlásce	214
7.262	Labializované souhlásky	214
7.263	Diskuse: palatály	214
7.3	Akustické vlastnosti českých souhlásek	214
7.31	Rozdíl souhlásek šumových a tónových	214
7.311	Sonory v češtině	214
7.312	Rozdíly v sonornosti šumových souhlásek	215
7.32	Frekvenční charakteristiky souhláskového spektra	215
7.321	Základní údaje	215
7.33	Trvání souhlásek	220
7.331	Základní údaje	220
7.332	Závislost na pozici	222
7.4	Charakteristika artikulačních a akustických vlastností hláskových skupin jednotlivě	223
7.41	Explozivní	223
7.411	Explozivní bilabiální [p], [b], [m]	223
7.412	Explozivní alveolární přední [t], [d], [n]	224
7.413	Explozivní palatální [č], [ď], [ň]	225

7.414	Explozivy velární [k], [g], [ŋ]	226
7.42	Frikativy	227
7.421	Šumové frikativy labiodentální [f], [v]	227
7.422	Šumové frikativy alveolární přední [s], [z]	228
7.423	Šumové frikativy alveolární zadní [š], [ž]	229
7.424	Šumové frikativy velární [x], [ɣ]	230
7.425	Šumová frikativa laryngální [h]	230
7.426	Šumové vibranty [ř], [ṛ̌]	231
7.427	Sonorní vibranta [r]	232
7.428	Sonorní frikativa laterální [l]	232
7.429	Sonorní aproximativní palatála [j]	233
7.43	Afrikáty	234
7.431	Afrikáty alveolární přední [c], [ɟ]	234
7.432	Afrikáty alveolární zadní [č], [ǰ]	235
7.5	Odchyly od standardní podoby jazyka	235
7.51	Další bokové frikativy	236
7.52	Obouretná znělá aproximativní hláska [w]	237
7.53	Palatalizované varianty různých hlásek	237
7.6	Obecné poznámky k fonologickému popisu	238
7.7	Inventář konsonantických fonémů	238
7.71	Funkční platnost	238
7.711	Příklady minimálních párů	238
7.712	Hláska [f]	238
7.713	Hláska [g]	239
7.714	Hláska [ř]	239
7.715	Afrikáty [c], [č], [ɟ], [ǰ]	239
7.716	Hláska [ŋ]	241
7.717	Hláska [m]	241
7.718	Hláska [ɣ]	241
7.719	Diskuse: hláska [j]	241
7.720	Diskuse: slabikotvorné sonory	242
7.72	Funkční zatížení konsonantických fonémů	242
7.73	Distribuce souhláskových fonémů	244
7.731	Kombinační možnosti souhláskových typů	244
7.732	Kombinační možnosti fonémů jednotlivě	244
7.74	Vztah hláska - foném: přehled	247
7.741	Přístup z hlediska hlásky	247
7.742	Přístup z hlediska fonému	247
7.8	Fonologické protiklady	247
7.81	Možnosti	247
7.82	Zatížení protikladů mezi fonémy ve stavbě znakových jednotek	248
7.821	V lineárním řetězu	249
7.822	Ve stavbě morfémů	249

7.823	Diskuse	250
7.83	Distinktivní rysy	250
7.831	Přehled	251
7.832	Zadání distinktivních rysů z hlediska celkového popisu	252
7.833	Systém souhláskových fonémů: varianta A	252
7.834	Systém souhláskových fonémů: varianta B	254
7.835	Systém souhláskových fonémů: varianta C	256
7.836	Systém podle H. Kučery	256
7.84	Prostorové zobrazení konsonantického systému	257
7.841	Varianta A	258
7.842	Varianta B	258
7.9	Fonologická interpretace segmentů v textu	259
7.91	Problém	259
7.92	Diskuse	260
7.921	Vícestupňová varianta popisu	260
7.922	Dvoustupňová varianta popisu	262
7.93	Neutralizace protikladů	263
7.931	Neutralizace a alternace	263
7.932	Hlavní typy neutralizací v češtině	263
7.933	Diskuse	268
8.0	POPIS ČEŠTINY: ZVUKOVÉ JEDNOTKY SOUVISLÉ ŘEČI	269
8.1	Slabika	269
8.11	Základní charakteristika	269
8.111	Slabika a znakové jednotky	269
8.112	Stabilita slabiky	269
8.12	Zvukové vlastnosti slabiky	270
8.121	Nukleus	270
8.122	Hranice mezi slabikami	270
8.13	Slabičné typy	271
8.131	Délka praectury a kody	271
8.132	Neslabičné předložky	271
8.133	Zastoupení slabičných typů v češtině	272
8.134	Délka slabiky	273
8.14	Stavba slabiky z hlediska využití fonémů	275
8.141	Obsazení praectury a kody	275
8.142	Kombinace fonémů ve stavbě slabiky	276
8.2	Přízvukový takt	277
8.21	Pojem	277
8.22	Slovní přízvuk	277
8.221	Slovní přízvuk a slovo	277
8.222	Zvukové vlastnosti přízvuku obecně	277
8.223	Základní tendence v uplatnění zvukových kvalit	278
8.224	Diskuse	279

8.23	Slovní přízvuk a přízvukový takt	280
8.231	Základní tendence ve vztahu takt – slovo	280
8.232	Přízvučnost jednoslabičných slov z hlediska jejich významu	282
8.233	Diskuse	283
8.24	Hranice taktu a hranice slova	284
8.25	Povaha vztahu taktu a slova v češtině	284
8.26	Délka přízvukového taktu v češtině	284
8.27	Rytmická charakteristika taktů v češtině	285
8.271	Rytmus řeči	285
8.272	Metrická stopa	286
8.273	Přízvukový takt a stopa	286
8.274	Diskuse: Vedlejší přízvuk	287
8.275	Poznámka	288
8.3	Promluvový úsek	288
8.31	Pojem	288
8.311	Základní charakteristika	288
8.312	Poznámka k historii pojmu	289
8.313	Poznámka k metodě popisu	289
8.32	Zvuková charakteristika promluvového úseku	290
8.321	Percepční základ	290
8.322	Klasické pojetí	290
8.323	Diskuse	290
8.324	Přijaté řešení	291
8.325	Zvukové signály hranice úseku	291
8.33	Řečové faktory vedoucí ke vzniku úsekového členění	292
8.331	Délka textu a rozměr úseku	292
8.332	Další rytmické aspekty	294
8.34	Motivace úsekového členění ze strany textu	295
8.341	Povaha vztahů mezi úsekovým členěním a jazykovou stavbou	295
8.342	Podíl vlivu textu na členění	295
8.343	Poznámka k aplikacím	296
8.35	Působení syntaktické stavby věty	296
8.351	Hlavní typy zvukově nečleněných celků	297
8.352	Závazné užití úsekových předělů	297
8.353	Hierarchie úsekových předělů v textu	297
8.36	Promluvový úsek a větný přízvuk	298
8.361	Zvuková a významová prominence	298
8.362	Zvuková podoba větného přízvuku	298
8.363	Vztah větného přízvuku a promluvového úseku	299
8.364	Zdroje větného přízvuku v řeči	300
8.365	Hodnocení větného přízvuku v řeči	301
8.366	Diskuse	301
8.367	Hlavní tendence k použití větného přízvuku (souhrn)	302

8.4	Věta a větná melodie	306
8.41	Úvodní poznámky	306
8.411	Stav popisu v češtině	306
8.412	Východiska výkladu	306
8.413	Terminogická poznámka	307
8.42	Melodémy v češtině	307
8.421	Druhy funkčního využití větné melodie	307
8.422	Základní melodémy	307
8.43	Popis hlavních melodických kadencí	308
8.431	Délka a místo melodické kadence ve výpovědi	308
8.432	Melodém ukončující klesavý (M1)	309
8.433	Diskuse	310
8.434	Melodém ukončující stoupavý (M2)	311
8.435	Diskuse k výběru kadencí M2	312
8.436	Další formy melodému M2	313
8.437	Melodém neukončující (M3)	313
8.438	Diskuse	315
8.44	Některé zvláštní případy uplatnění melodémů	315
8.441	Ukončující melodém stoupavý v doplňovací otázce	315
8.442	Melodémy v souvětí	316
8.45	Melodie v citově zabarvené výpovědi	316
8.5	Některé další vlastnosti souvislé řeči v češtině	317
8.51	Mluvní tempo	317
8.511	Využití	317
8.512	Údaje o tempu v češtině	317
8.52	Střední hlasová poloha	318
9.0	ORTOEPIE	320
9.1	Úvodní poznámky	320
9.11	Ortoepie a ortofonie	320
9.12	Explicitní a náznaková výslovnost	320
9.2	Norma a kodifikace výslovnosti v češtině	320
9.21	Pojetí kodifikace	321
9.22	Kritéria výběru forem	321
9.23	Rozsah popisu v učebnici	321
9.24	Zkratky použité v přehledu	322
9.3	Přehled pravidel	323
9.31	Samohlásky	323
9.311	Kvantita samohlásek	323
9.312	Kvalita samohlásek	324
9.32	Ráz	325
9.321	Pravidla pro použití rázu	326
9.322	Vliv použití rázu na předcházející souhlásku	326
9.33	Spojení dvou stejných souhlásek	327

9.331	Uvnitř slova	327
9.332	Na rozhraní dvou slov	328
9.34	Asimilace znělosti	328
9.341	Uvnitř slova	328
9.342	Změny znělosti na rozhraní slov	329
9.343	Případy zvláštní	329
9.35	Asimilace artikulační	331
9.351	Obecné pravidlo	331
9.352	Změny místa tvoření	331
9.353	Změny způsobu tvoření	331
9.36	Výslovnost některých dalších souhláskových skupin	331
9.37	Vícečlenné souhláskové skupiny	331
9.38	Spisovná výslovnost některých slov jednotlivě	331
9.39	Normativní aspekty v oblasti prozodie	331
9.391	Slovní přízvuk v předložkovém spojení	331
9.392	Intonační podoba zjišťovací otázky	331
9.4	Výslovnost slov přejatých	34
9.41	Obecné zásady	34
9.42	Některé příklady nahrazování hlásek	34
9.43	Vztah výslovnosti a pravopisu	34
9.44	Problémové jevy	34
9.441	Délka samohlásek	34
9.442	Výslovnost s/z	34
9.443	Některé další případy s kolísáním znělosti	34
10.0	PORUCHY ŘEČI	34
10.1	Poruchy organické a funkční	34
10.2	Vývojové poruchy	34
10.21	Etapy vývoje řeči	34
10.22	Několik údajů o vývoji hlásek v češtině	34
10.23	Poruchy vývoje řeči	34
10.231	Normální fyziologická nemluvnost	34
10.232	Typy odlišného vývoje	34
10.3	Poruchy řeči jednotlivě	34
10.4	Dyslálie v češtině	35
10.41	Údaje z 50. a 60. let	35
10.411	Dyslálie celkově	35
10.412	Časté typy	35
10.42	Výsledky současného výzkumu výslovnosti pražských dětí	35
10.421	Celkové údaje	35
10.422	Typy dyslálií jednotlivě	35
10.43	Diskuse	35
	LITERATURA	35
	REJSTRÍK	35